

VEILIGHEIDSHUIS MIDDEN-LIMBURG

Verantwoording 2016 (meting twee) in drie factsheets

's-Hertogenbosch, juni 2017

drs. C.E. Hoogeveen

VEILIGHEIDSHUIS MIDDEN-LIMBURG

Introductie

FACTSHEET

Het veiligheidshuis Midden-Limburg is een samenwerkingsverband van zeven regiogemeenten, politie, Openbaar Ministerie, reclasseringsorganisaties en een groot aantal hulpverlenende en zorgorganisaties. Samen stellen ze zich ten doel om bij complexe problematiek te zorgen voor afstemming, informatieuitwisseling en regie op een gezamenlijke aanpak. In die aanpak worden repressie, bestuurlijke interventies en zorg op elkaar afgestemd. De zeven gemeenten in Midden-Limburg hebben dit doel in 2016 in de nieuwe samenwerkingsovereenkomst vastgelegd.

TERM VEILIGHEIDSHUIS

Sinds jaar en dag verstaan professionals en bestuurders die spreken over 'het veiligheidshuis' hieronder verschillende dingen. Soms wordt bedoeld op alléén (het werk van) het veiligheidshuispersoneel (negen personen). Soms worden er ook de circa vijf tot tien personen bijgeteld die onder het dak van het veiligheidshuis hun (flex-)werkplek hebben. Maar er kan ook in brede zin worden bedoeld op het regionale samenwerkingsverband van 22 organisaties. De honderden professionals van deze organisaties maken, op het moment dat ze samenwerken aan selectie en aanpak van complexe casussen, alle deel uit van 'het veiligheidshuis'.

DOORONTWIKKELING IN EEN COMPLEXE EN VERANDERENDE OMGEVING

Het Ministerie van Veiligheid en Justitie stelde in 2013, samen met landelijke partners, in de beleidsnota Landelijk Kader Veiligheidshuizen¹ dat veiligheidshuizen zich (nog) meer dienen te gaan richten op complexe problematiek. Verder is sindsdien de verantwoordelijkheid voor sturing op veiligheidshuizen verlegd van Openbaar Ministerie naar gemeenten. Uit landelijk onderzoek in 2016 blijkt dat overal in Nederland het veiligheidshuis de afgelopen jaren echt 'iets van de gemeente' is geworden.² Net als elders is ook in Midden-Limburg sprake van toegenomen betrokkenheid van gemeentelijk bestuurders uit het sociaal domein.

Het samenwerkingsverband heeft in Midden-Limburg te maken met veel verschillende ontwikkelingen bij deelnemende partners. Die zijn van invloed op de inrichting van de samenwerking en leiden tot uiteenlopende

perspectieven van gemeenten versus de 'strafpartners' politie en Openbaar Ministerie op die samenwerking. Ook is de inrichting van het lokale veld in de regio nog volop in ontwikkeling. Daarom is in 2016 in de Meerjarenkoers benoemd dat een keuze voor een breed (mét frequente screening van meldingen) of juist smal (alléén aanpak complexe casuïstiek) veiligheidshuis in 2016 niet gemaakt kon worden. Bestuurders van de gemeenten kiezen er vooralsnog voor om de huidige brede inrichting (dus inclusief de screening van meldingen) te handhaven.

Het veiligheidshuis Midden-Limburg staat de komende jaren net als andere veiligheidshuizen voor de opdracht om te zorgen dat de juiste verbindingen worden gelegd tussen de kleinere schaal van gemeenten en de geografisch grotere niveaus van justitiepartners.

PROCESREGIE TOP X

De kern van het veiligheidshuis wordt gevormd door vijf procesregisseurs die (gestuurd en gesteund door een ketenmanager en administratief medewerkers) verantwoordelijk zijn voor een belangrijk deel van de opdracht. Ze gaan voorop in de selectie en aanpak van personen in de regio die voor de meeste overlast- en criminaliteitsproblemen zorgen. In 2015 is er mee gestart om deze op de zogenaamde Top X te plaatsen. Als is vastgesteld dat aan de criteria voor multicomplexe casuïstiek is voldaan worden deze geprioriteerde casussen³ voorzien van procesregie door het veiligheidshuis.

In 2015 is in enkele tientallen casussen gestart met deze zogenaamde Top X - aanpak. Het veiligheidshuis zorgt voor afstemming van de aanpak samen met 150 tot 200 professionals van meer dan 50 organisaties. Dit doen ze met een persoonsgerichte aanpak (PGA) met tevens aandacht voor het sociale (gezins)systeem. Professionals worden per casus bij elkaar geroepen en een deel van de afstemming vindt plaats in op maat georganiseerde ronde tafels overleggen, soms ook met de geprioriteerde personen zelf.

Overigens is het ook mogelijk dat sprake is van complexe casuïstiek zonder dat deze op de Top X wordt geplaatst. In 2017 wordt opnieuw gekeken naar de weging van de Top X criteria. Met als doel om steeds goed helder te hebben wanneer een complexe casus als een Top X wordt gelabeld. En op deze manier de Top X goed af te bakken van de 'Overige casuïstiek'.

CRITERIA 'MULTICOMPLEXE CASUÏSTIEK':

Om in aanmerking te komen voor de Top X moet zijn voldoen aan deze criteria:

- a) er is sprake van meerdere problemen (multiprobleem) die op meer dan één leefgebied spelen en (naar verwachting) leiden tot crimineel en/of overlastgevend gedrag of verder afglijden; én
- b) samenwerking tussen meerdere ketens (minimaal dwang en drang) is nodig om tot een effectieve aanpak te komen; het is in de reguliere samenwerking tussen partners binnen één keten niet mogelijk om deze problematiek effectief aan te pakken; én
- c) de problematiek wordt beïnvloed door en heeft impact op het (gezins)systeem en/of de directe sociale leefomgeving of wordt verwacht dat te gaan hebben); of er is sprake van ernstige gebiedsgebonden veiligheidsproblematiek, die vraagt om een ketenoverstijgende aanpak.

Casuïstiek die aan één van de criteria voldoet kan worden aangemeld in het veiligheidshuis voor screening (dagelijks) of triage (wekelijks) om te bepalen wat de beste beste routing is en wie daarbij de kar trekt (regie).

ANDERE FUNCTIES

Naast procesregie Top X beoogt het veiligheidshuis de functie van informatieknooppunt in de regio Midden-Limburg te vervullen. Verder heeft het veiligheidshuis de volgende functies:

- Procesregie aanpak (potentieel) criminele jeugdgroepen. Bij complexe problematiek met een combinatie van persoonsgerichte aanpak en in kaart brengen van het netwerk;
- Nazorg ex-gedetineerden. Vanuit de gemeentelijke verantwoordelijkheid om toe te zien op effectieve terugkeer in gemeenten in de regio Midden-Limburg worden (vooral tijdens detentie) op diverse leefgebieden acties uitgezet om de zorg na detentie te borgen. Doel is om hiermee het recidive-risico te verminderen;
- Procesregie complexe casussen huiselijk geweld & casussen THV (Tijdelijk Huisverbod);
- Consultfunctie: informatie en advies.

VERANTWOORDING: METEN IS WETEN

In 2015 is besloten dat een meetinstrumentarium nodig is om meer zicht te krijgen op de resultaten van de samenwerking in het veiligheidshuis. Bureau Alpha ontwikkelde een set van vier praktijkgerichte tools:

- registratietool
- surveytool
- casusanalysetool
- recidivetool

Met de eerste drie tools voerde Bureau Alpha in 2016 een eerste meting uit. De medio 2017 uitgevoerde vervolgmeting geeft een eerste beeld van ontwikkelingen. Verder is 2017 benut om de recidivetool (nog niet ingezet) verder door te ontwikkelen en om de toestemmingsprocedure voor het mogen gebruiken van politiegegevens te doorlopen. Nu de toestemming is verleend kan deze tool worden toegevoegd. Dat biedt in de toekomst zicht op de mate waarin herhalingscriminaliteit mogelijk vermindert door de inzet van het veiligheidshuis. Met de systematische inzet van het meetinstrumentarium loopt Veiligheidshuis Midden-Limburg voorop in Nederland.

¹ Bron: Ministerie van V&J (2013). Landelijk kader Veiligheidshuizen; vóór en dóór de partners. Den Haag.

² Bron: Rovers, B. & C. Hoogeveen (2016). Landelijk kader voor de veiligheidshuizen. Invoering, ontwikkelingen en knelpunten. WODC. Den Haag.

³ Met deze term wordt aangegeven dat het gaat om problemen op veel ('multi') leefgebieden.

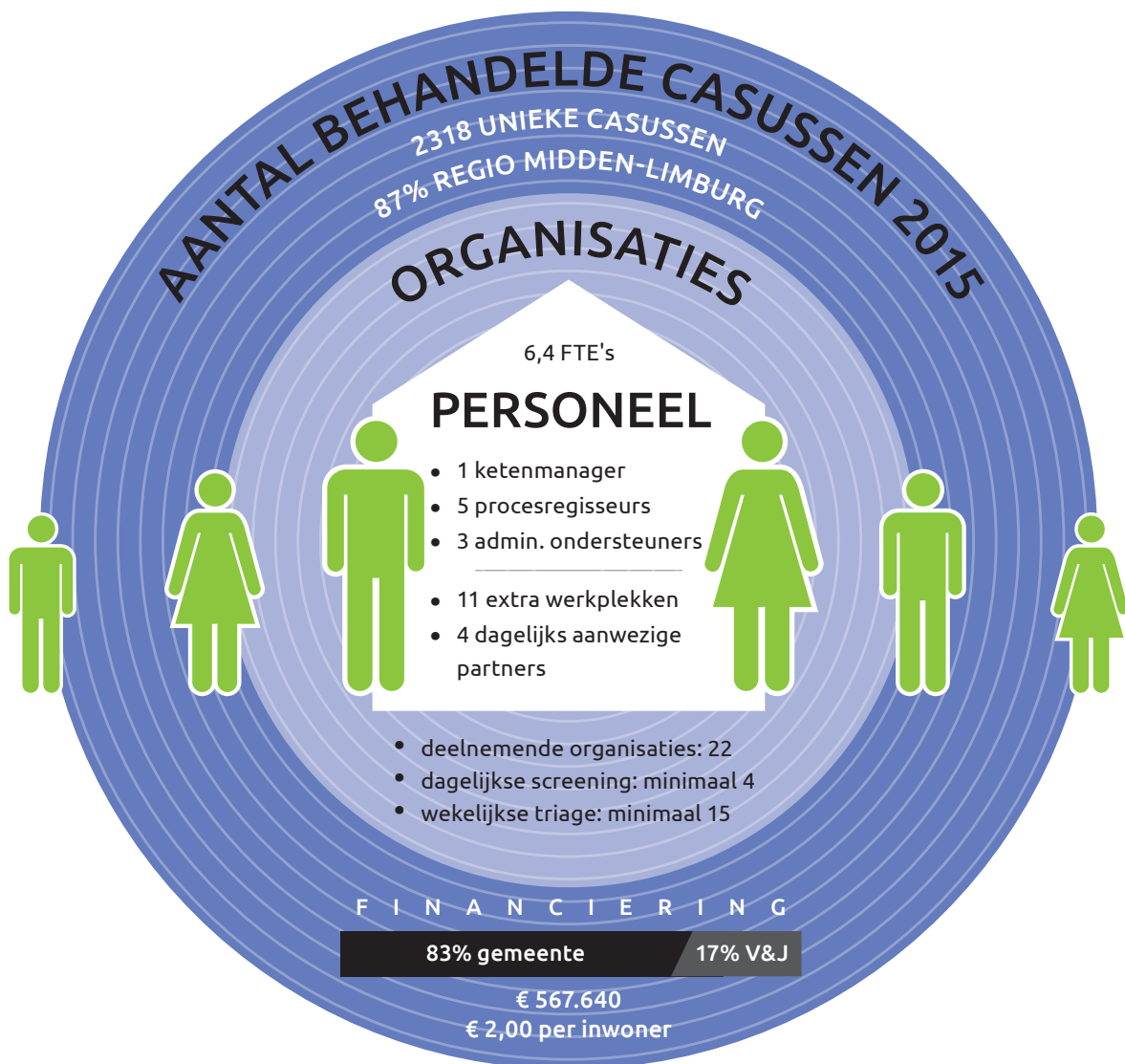

VEILIGHEIDSHUIS MIDDEN-LIMBURG

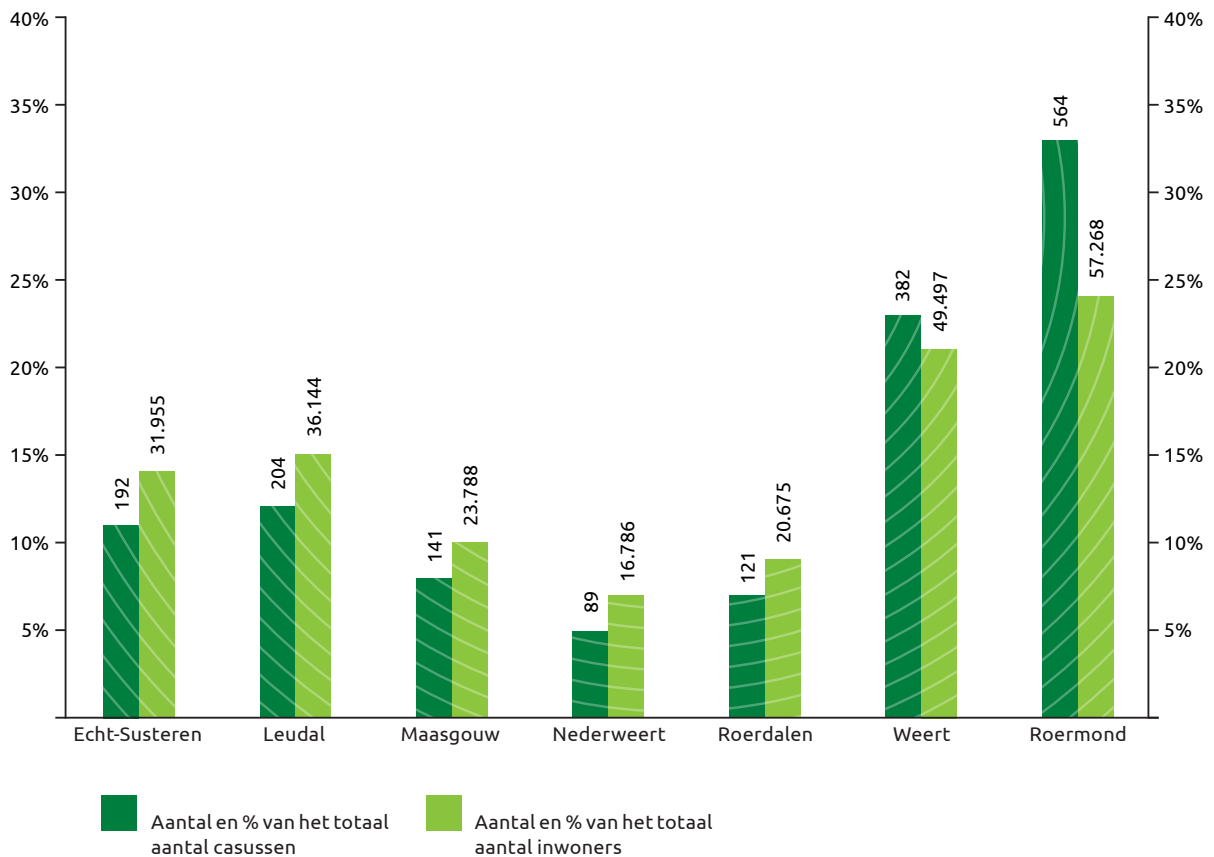
Het werkproces 2016 in cijfers

FACTSHEET

- In totaal werden in 2016 2318 unieke casussen geagendeerd in het veiligheidshuis: een stijging van 16% in vergelijking met het jaar 2015.
 - In totaal 87% van de behandelde casussen betreft casuïstiek in de eigen regio (in 2015: 86%).
 - Het grootste deel van de behandelde casussen is, net als bij de eerste meting, afkomstig uit Roermond.
- Een derde van de casuïstiek betreft cliënten uit Roermond (33% in 2016 versus 35% in 2015) en bijna een kwart komt uit Weert (23% in 2016 en 22% in 2015).
- Vergeleken met inwoneraantallen zijn de kleinere regiogemeenten, net als bij de eerste meting, enigszins ondervertegenwoordigd.

2

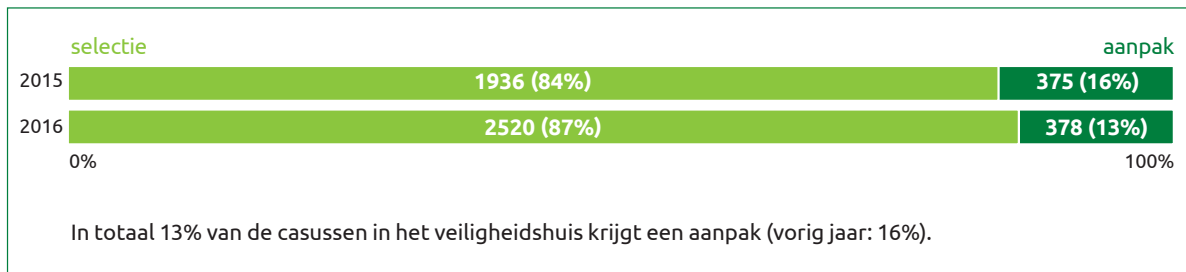
HET WERKPROCES 2016 IN CIJFERS VEILIGHEIDSHUIS MIDDEN-LIMBURG

Het veiligheidshuis richt zich enerzijds op *selectie* en anderzijds op het vormgeven en volgen van een *aanpak*. Bij de selectie wordt tevens de beste route (ook wel: routing) bepaald van casussen naar professionals van straf en zorg. De werksoorten Screening en Triage zijn beide onderdeel van de *selectie*.

Bij de *aanpak* gaat het om de werksoorten Top X en Overige casuïstiek. Hier wordt tijd en energie gestoken in het

bedenken, volgen en aanpassen van de aanpak. Er werden in 2016 2318 unieke casussen behandeld. Ze komen in totaal 2898 keer terug als casus in één van deze vier werksoorten. Het verschil wordt veroorzaakt doordat sommige in meer dan één werksoort worden behandeld. Hieronder is te zien hoe het totaal aantal is verdeeld over Aanpak enerzijds en anderzijds de selectie. Vervolgens specificeren we de aantallen naar de vier werksoorten.

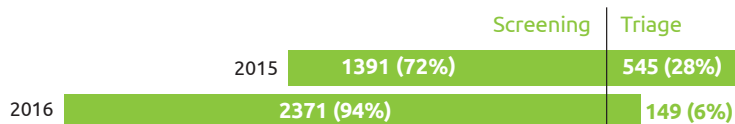
SELECTIE VERSUS AANPAK: AANTAL CASUSSEN PER WERKSOORT

Selectie: onderverdeling in Screening en Triage

Vrijwel alle selectiecasussen worden behandeld in de screening (94%). Dat is een verschil met vorig jaar, toen nog slechts 72% van de selectiecasussen in de screening werd behandeld. Het restant (6%) wordt in triage-overleg besproken. We zien dat in 2016 andere keuzes werden

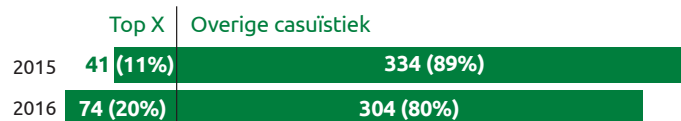
gemaakt in het werkproces, dan in 2015. De dagelijkse screening diende bij de tweede meting veel vaker als selectie instrument, terwijl de wekelijkse triage hiervoor minder vaak werd ingezet.

Aanpak: onderverdeling in Top X en Overige casuïstiek

De meest complexe casuïstiek wordt op de Top X geplaatst. In 2016 geldt dat voor in totaal 74 casussen: bijna een verdubbeling van het aantal in het startjaar 2015 (toen nog 41). Het aantal overige casussen (304)

dat een aanpak krijgt in het veiligheidshuis is ongeveer gelijk gebleven. Bij deze 'overige casuïstiek' gaat het in een deel van de gevallen ook om complexe casuïstiek.

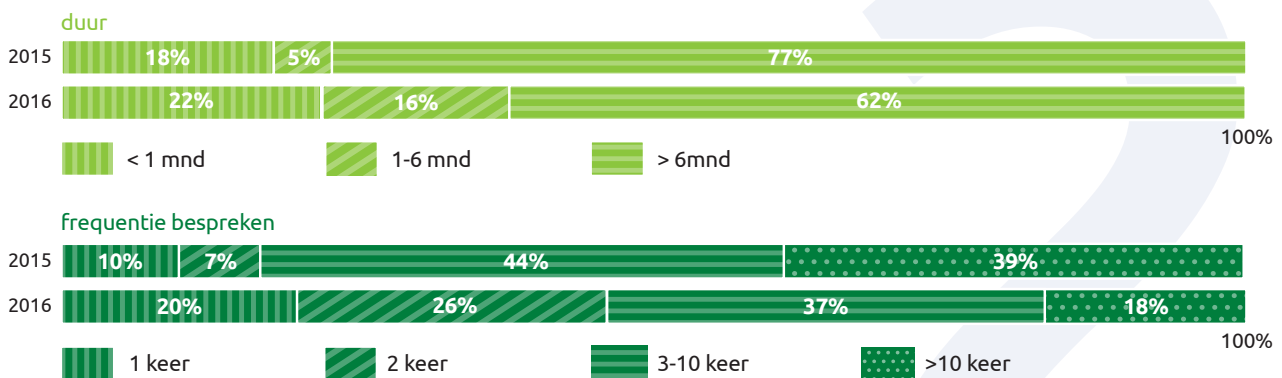
HOE LANG WORDEN CASUSSEN GEVOLGD? EN HOE VAAK KOMEN ZE TERUG IN OVERLEGGEN?

Sommige casussen worden eenmalig besproken en anderen keren terug op de agenda van het veiligheidshuis. Verder loopt ook de duur van de aanpak uiteen. Soms is de periode dat een casus wordt gevolgd weloverwogen en gepland zoals bij de aanpak van Top X en andere casussen. Maar bij de werksoorten screening en triage is dit minder voorspelbaar. Daar hangt het veeleer van nieuwe incidenten of delicten af of een casus terugkeert op de agenda. Per werksoort presenteren we de gehele duur dat casussen onder de aandacht staan van het veiligheidshuis en ook de frequentie van bespreking.

Let wel: het maakt hierbij niet uit of een casus eerder werd besproken in een andere werksoort. Het gaat dus om de gehele duur vanaf binnenkomst in het veiligheidshuis.

TOP X

In 2016 zaten in totaal **74 casussen** op enig moment in de Top X aanpak. Personen die in de regio voor de meeste overlast- en criminaliteitsproblemen zorgen kunnen worden geselecteerd voor de Top X aanpak. Vooraf wordt getoetst of is voldaan aan de criteria. Voor de Top X casussen van 2016 geldt dat de meeste casussen (37%) in totaal 3 tot 10 keer werden besproken sinds aanmelding in het veiligheidshuis. Een vijfde van de Top X casussen wordt slechts 1 keer besproken; een kwart (26%) twee keer. Dat was bij de eerste meting nog slechts respectievelijk 10% en 7%.

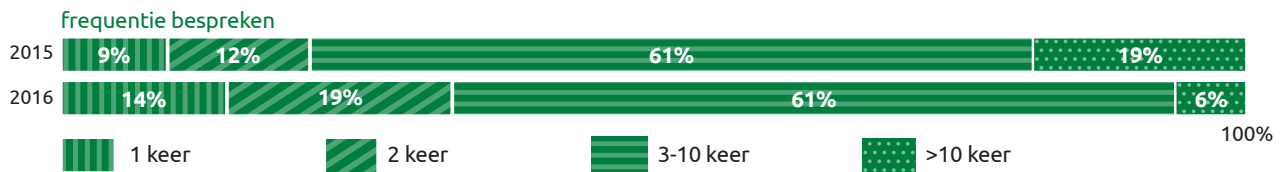
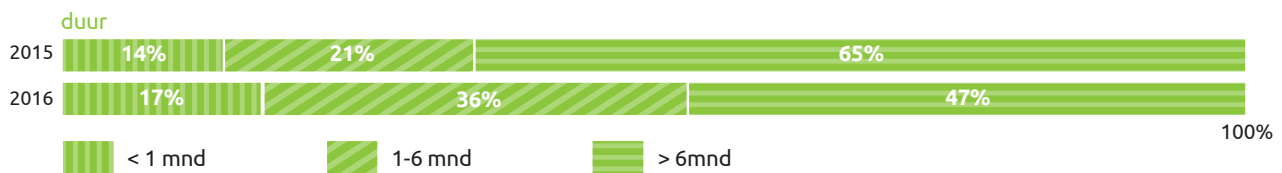

2

OVERIGE CASUÏSTIEK

Naast de Top X aanpak zijn er diverse andere problemen die leiden tot een aanpak in het veiligheidshuis. In totaal nog eens 304 casussen werden in 2016 van een aanpak voorzien. Het gaat bij deze 'overige casuïstiek' om onder meer de aanpak van huiselijk geweld, jeugdgroepen, drang en dwang-trajecten, intensief casemanagement huisverbod en nazorg ex-gedetineerden. Bij deze 'overige casuïstiek' gaat het in een deel van de gevallen ook om complexe casuïstiek. We zien dit ook terug in de

duur en bespreekfrequentie van deze casuïstiek.⁵ De helft (47%) van de casussen wordt langer dan 6 maanden gevolgd met een aanpak vanuit het veiligheidshuis. Dat was bij de eerste meting nog 65%. De meeste casussen (61%) werden drie tot tien keer besproken; een vijfde deel (19%) stond meer dan 10 keer op de agenda; 9% werd eenmalig besproken; en 12% stond in totaal twee keer op de agenda om de aanpak te bespreken.

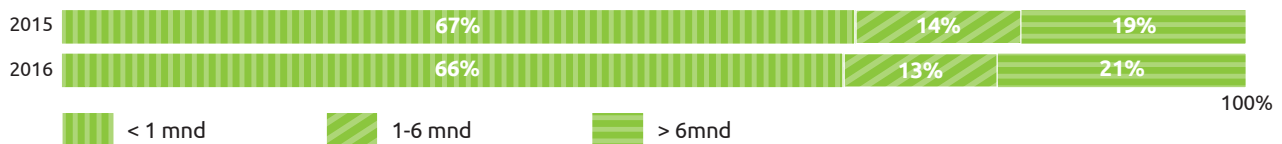

SCREENING

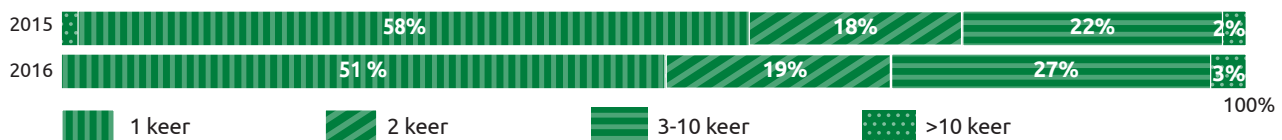
In 2016 ging het om in totaal **2371 casussen** in de screening. Dat is een stijging van 70% ten opzichte van de eerste meting. Dagelijks worden met Veilig Thuis, Bureau Jeugdzorg Limburg, het Centrum voor Jeugd en Gezin en Algemeen Maatschappelijk Werk Midden-Limburg de binnengekomen meldingen gescreend. Er wordt gezamenlijk bepaald wat ermee gedaan moet worden, dus welke route de betreffende casus dient te gaan. Een vijfde (21%) van de casussen in de screening komt

gedurende een periode van meer dan 6 maanden regelmatig terug op de agenda van het veiligheidshuis. Dat was in ook bij de eerste meting het geval. De meeste casussen (51%) worden eenmalig besproken; ongeveer een vijfde deel (18=9%) komt twee keer op de agenda; en ongeveer een kwart (27%) staat drie tot tien keer op de agenda van het veiligheidshuis; 3% van de casussen wordt vaker dan tien keer geagendeerd.

duur

frequentie bespreken

⁵ Op basis van de huidige registraties kan niet worden vastgesteld welk deel het betreft.

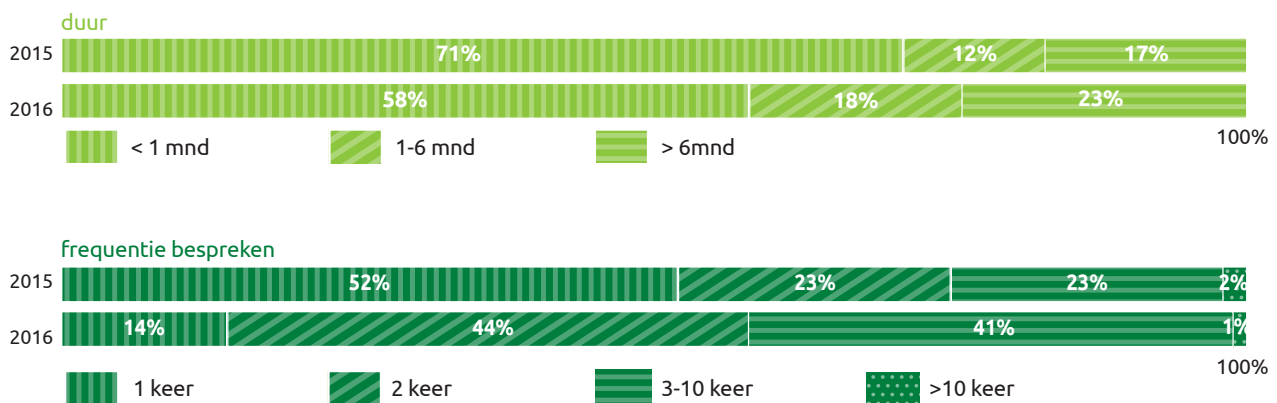
2

TRIAGE

Een casus kan via de screening in de triage terecht komen, maar kan ook rechtstreeks in triage worden aangemeld. Het gaat in 2016 om in totaal **149 casussen**. Dat is een daling ten opzichte van de eerste meting met 73%. In 2016 is de screening relatief vaker ingezet om een casus te routeren. De triage is hiervoor minder vaak gebruikt. De wekelijkse triage wordt uitgevoerd met in totaal 12 partijen. Hier wordt onder meer bepaald of sprake is van complexe casuïstiek en kan een casus worden voorgedragen voor de Top X⁶.

Ongeveer 1 op de 7 casussen (14%) in de triage wordt eenmalig behandeld (in 2015 was dit nog 52%).

De casussen in triage komen gedurende een langere periode terug op de agenda: een kwart (23%) wordt meer dan een half jaar gevolgd; en 18% gedurende 1 tot 6 maanden. Dit was bij de eerste meting nog respectievelijk 17% en 12%.

⁶ Overigens wordt dit in 2016 buiten de triage om georganiseerd.

VEILIGHEIDSHUIS MIDDEN-LIMBURG

Beoordeling door professionals (meting twee)

FACTSHEET

3

3

BEORDELING DOOR PROFESSIONALS (METING TWEE) VEILIGHEIDSHUIS MIDDEN-LIMBURG

We vroegen dit jaar 260 professionals betrokken bij de selectie en aanpak van casuïstiek om een beoordeling te geven van uiteenlopende aspecten van het veiligheidshuis. De respons was, net als bij de eerste meting, met 50% relatief hoog: 130 personen vulden de vragenlijst in. De organisaties die samen het samenwerkingsverband Veiligheidshuis Midden-Limburg vormen, inclusief de zeven aangesloten regiogemeenten in het werkgebied zijn net als bij de eerste meting voldoende vertegenwoordigd. Er zijn hierdoor betrouwbare vergelijkingen mogelijk met de eerste meting. Deze tweede meting laat zien wat de actuele stand van zaken is in het veiligheidshuis; en wat de belangrijkste veranderingen zijn in vergelijking met de eerste meting. Zo krijgen professionals en bestuurders inzicht in zowel geboekte resultaten als mogelijkheden voor verbetering.

WEERGAVE VAN VERSCHILLEN TUSSEN EERSTE EN TWEEDE METING

In deze factsheets worden alle verschillen gerapporteerd. Als een gerapporteerd verschil klein is dient u te bedenken dat het verschil mogelijk veroorzaakt is doordat slechts een deel (steekproef) van de professionals heeft meegewerkt. Alleen als een verschil (bijvoorbeeld in een rapportcijfer of in het percentage 'mee eens' bij een stelling) groot genoeg is dan noemen we dit *significant*. Dan kan een toename (of juist een afname) niet meer 'toevallig' genoemd worden: er is dan écht sprake van een verschil. In alle andere gevallen is, omdat we werken met een steekproef, sprake van indicaties voor verschillen. We weten dan niet zeker of iets daadwerkelijk is toe- of afgenomen.

Het gaat hier per definitie om een zelfevaluatie. De professionals die om een beoordeling zijn gevraagd werken immers alle samen onder de vlag van het veiligheidshuis. De mate van betrokkenheid bij het veiligheidshuis verschilt hierbij. Enkelen werken op het veiligheidshuis (dat zijn er minder dan 10) en de rest is werkzaam bij één van de circa 15 organisaties, 7 gemeenten of 10 op-maat aanschuivende overige partnerorganisaties. Alle werken ze dus voor organisaties die samen aan casussen werken onder de vlag van het Veiligheidshuis Midden-Limburg.

KWALITEIT ALGEMEEN

De ruim honderd professionals hebben het veiligheidshuis beoordeeld door onder meer 18 rapportcijfers te geven voor 18 verschillende aspecten van het veiligheidshuis. Door deze cijfers te middelen ontstaat een algemeen beoordelingscijfer voor het veiligheidshuis. Dit gemiddelde cijfer ligt bij de tweede meting op 7,4 (eerste meting: 7,2). De cijfers die de professionals geven zijn als volgt verdeeld:

Kwaliteit veiligheidshuis op basis van 18 aspecten: hoeveel professionals scoren gemiddeld een cijfer 7.0 of hoger?

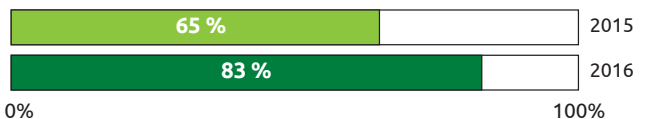

Reclasseerders zijn, net als bij meting één, het minst positief. Ze geven gemiddeld een 6.8 (dat was vorig jaar: 6.6). Net als vorig jaar geven professionals van Openbaar Ministerie (7.9), veiligheidshuis (7.8) en zorg(jeugd) GGZ (7.7) de hoogste cijfers.

KWALITEIT SELECTIE

Meerdere keren per week wordt in het veiligheidshuis 's ochtends in het **screeningsoverleg** van nieuwe meldingen bepaald wat ermee gedaan moet worden.

Kwaliteit selectie: hoeveel professionals scoren gemiddeld een cijfer 7.0 of hoger?

- Professionals geven een 7.2 (eerste meting: 7.0) voor het screeningsoverleg. Dit jaar zijn professionals van gemeente en veiligheidshuis kritischer (6.6) dan partners van de strafkant (7.0) en zorgorganisaties (7.5).
- In totaal 83% van de professionals is tevreden (cijfer 7.0 of hoger) met de huidige organisatie en verloop van het screeningsoverleg: dat is een *significante* stijging van 18 procentpunten ten opzichte van vorig jaar (toen: 65%).

We zien dat het belangrijkste verbeterpunt uit de eerste meting (de informatievoorziening voor het screenings-overleg) flink is aangepakt. Het percentage respondenten dat hiervoor een cijfer van 7.0 of hoger geeft is in een jaar tijd gestegen met 21 procentpunten: van 62% naar 83%. Ook de voorbereiding van het screenings-overleg is in dit opzicht gestegen (plus 10 procentpunten). Slechts bij één van de 18 rapportcijfers zien we een daling: de actieve participatie van partners aan de screening wordt minder goed beoordeeld (daling met 5 procentpunten). Toch zijn er ook nog kritische geluiden over het screeningsoverleg.

Enkele typerende opmerkingen van professionals over het screeningsoverleg:

- *'Actieve participatie is vaak persoonsafhankelijk niet instantieafhankelijk'*
- *'De informatievoorziening kan beter door bijdrage van Veilig Thuis en BJZ. Deze mis ik nu'*
- *'We missen politiemutaties en mutaties zijn vaak niet volledig'*

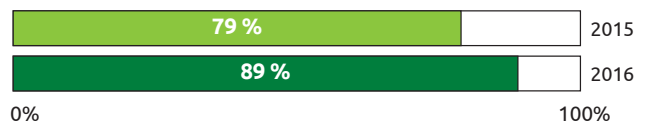
Het **triage overleg** wordt wekelijks uitgevoerd met een vast team van minstens 15 partners. Hier wordt bepaald of een casus (nog steeds) regie van het veiligheidshuis nodig heeft of (bij nieuwe casuïstiek) wat de te kiezen route dient te zijn. Casussen worden ingebracht om te bepalen welk soort aanpak nodig is.

De kwaliteit van deze weging van de criteria wordt jaarlijks gemeten. De toepassing van Top X criteria is sinds vorig jaar *significant* verbeterd: het rapportcijfer gaat van 6.8 naar een 7.3. Vorig jaar waren professionals van de strafkant het minst positief hierover. Dat is nu nog steeds het geval (gemiddeld 7.0), maar het verschil met professionals van zorg-/hulporganisaties (7.3) en veiligheidshuis/gemeente (7.5) is minder groot dan bij de eerste meting.

KWALITEIT PROCESREGIE

Gemiddeld geven professionals aan de procesregisseurs een cijfer 7.6 voor de professionaliteit van de wijze waarop procesregie wordt gevoerd. Dat was bij de eerste meting nog een 7.4.

Hoeveel professionals geven voor de kwaliteit van procesregie gemiddeld een cijfer 7.0 of hoger?

De *'professionaliteit van procesregisseurs van het veiligheidshuis'* is, net als bij de eerste meting, één van de hoogst scorende aspecten. Bij de tweede meting geeft 69% hiervoor een cijfer 8.0 of hoger (vorig jaar: 57%). Nog hoger scoort de toegevoegde waarde van regie door het veiligheidshuis: 75% geeft hiervoor het cijfer 8 of hoger. Het is daarmee één van de hoogst scorende aspecten en gestegen sinds vorig jaar met 12 procentpunten.

Verder: bij de tweede meting is....

- 90% het eens met de stelling dat procesregisseurs er op toezien dat een helder doel van de aanpak is geformuleerd (vorig jaar: 79%);
- 85% is het eens met de stelling dat procesregisseurs partners pro-actief aanspreken op hun aandeel in de aanpak (vorig jaar: 77%);

Overigens is het tijdig bijeen roepen van (alléén) de juiste partners nog voor verbetering vatbaar: 65% vindt dat dit gebeurt, maar ruim een derde (35%) vindt dat dit nog niet goed genoeg gebeurt (vorig jaar respectievelijk 57% en 43%).

KWALITEIT OVERIGE FUNCTIES

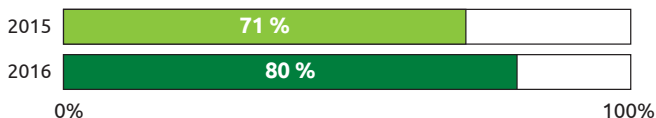
De adviesfunctie van procesregisseurs is een belangrijke functie. Het landelijk beleid vraagt een toenemende focus op complexe problematiek. Dit betekent dat terugverwijzen van niet-complexe casuïstiek naar het lokaal veld een gedegen argumentatie plus advies nodig heeft. Temeer omdat van professionals in het lokale veld sinds de start van decentralisaties in het sociaal domein óók veel wordt gevraagd.

Het rapportcijfer voor de functie van consult- en advies is een 7.2 (vorig jaar 7.1). Voor de functie van informatie-knooppunt geven professionals gemiddeld het cijfer: 7.6 (vorig jaar 7.4).

KWALITEIT SAMENWERKING

Goede samenwerking is één van de belangrijkste randvoorwaarden voor een effectieve aanpak. Ook hier zien we dat dit jaar het gemiddeld cijfer hoger is dan bij de eerste meting:

Hoeveel professionals geven voor de kwaliteit van de samenwerking een cijfer 7.0 of hoger?

De drie aspecten met betrekking tot samenwerking die onverminderd hoog blijven scoren:

- *'bereidheid van partners om deel te nemen en mee te werken in casussen'*: 61% geeft een acht of hoger tegenover vorig jaar 57%;
- *'nakomen van afspraken'*: 63% geeft een acht of hoger (vorig jaar: 51%);
- *'out of the box denken'*: net als vorig jaar geeft 50% een acht of hoger.

Vorig jaar scoorde één aspect van samenwerking duidelijk minder goed: de betrokkenheid van gemeentelijke afdelingen. Bij deze tweede meting geeft nog slechts 19% hiervoor een cijfer zeven of lager (vorig jaar nog 31%).

AARD PROBLEMATIEK TOP X

Van een beperkt deel van de casussen die in het veiligheidshuis is aangebracht wordt besloten dat ze op de Top X worden geplaatst omdat het gaat om *multicomplexe* problematiek waarbij regie door een procesregisseur van het veiligheidshuis nodig is. Afgesproken is dat alleen casussen die voldoen aan de afgesproken criteria voor een Top X aanpak worden geselecteerd.

Aan de professionals is gevraagd om op basis van hun meest recente Top X casus de ernst van problemen op verschillende leefgebieden te benoemen. Om op de Top X geplaatst te worden hoeft in principe maar sprake te zijn van problemen op twee (of meer) leefgebieden. In de praktijk gaat het vaak om veel leefgebieden waar problemen zijn. Hieronder zien we bij welk deel van de casussen er op vrijwel alle (7 of 8) leefgebieden problemen zijn.

Top X: In welk deel van de casussen zijn er problemen op 7 of 8 leefgebieden?

We zien dat er in 2017 bij drie op de vier casussen sprake is van problemen op vrijwel alle leefgebieden (gestegen van 64% in 2015 naar 76% in 2016).

- Net als vorig jaar is in vrijwel alle (98%) sprake van problemen op vier of meer leefgebieden.

Aanvullend op de cijfers hebben we nog iets preciezer gekeken; en alléén de casussen eruit gehaald waar problematiek zich *in sterke mate* voordoet op minimaal drie leefgebieden. We zien dan dat dit het geval is in 91% van alle casussen (vorig jaar nog 78%).

Problematiek

De meeste problemen doen zich voor op psychisch/psychiatrisch vlak (72%) en op het vlak van delicten (64%). Problemen doen zich 'in sterke mate' voor in 48% tot 59% van de gevallen waar het de andere leefgebieden betreft. Verschillen met de eerste meting zijn er vooral op het vlak van gezinsproblematiek: *significante* daling van 16% ten opzichte van vorig jaar. Ook problemen op het vlak van verslaving, financiën en dagbesteding lijken zich wat minder vaak 'in sterke mate' voor te doen (daling 8 à 9%).

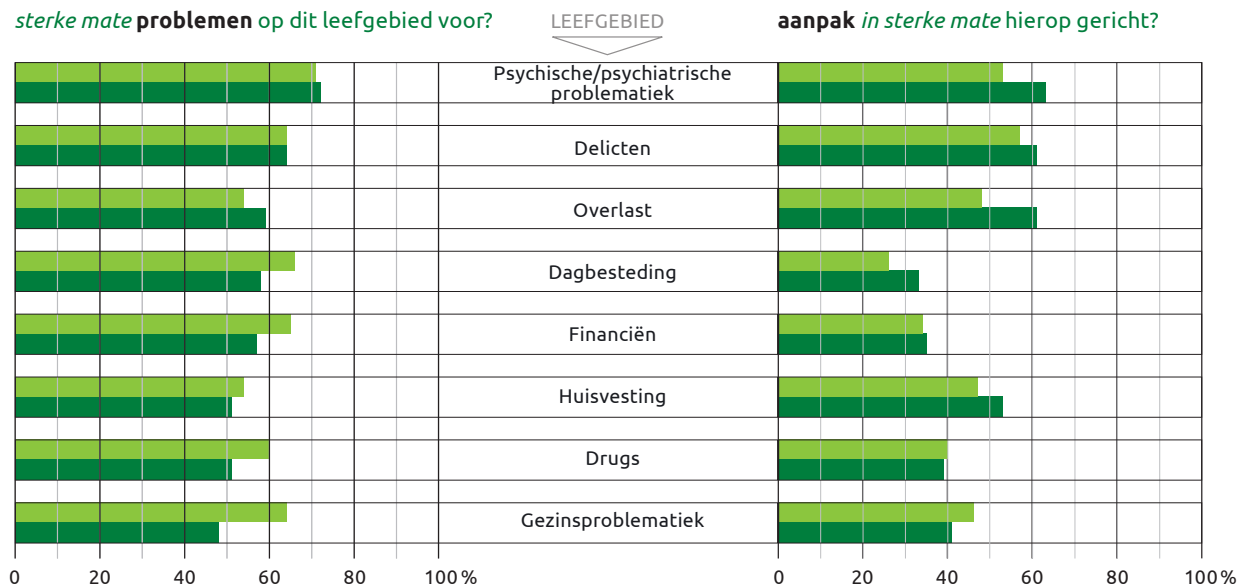
■ 2015
■ 2016

In welk % van de Top X casussen doen zich *in sterke mate* problemen op dit leefgebied voor?

Aanpak

De aanpak is het meest gericht op psychische/psychiatrische problemen (63% 'in sterke mate op gericht'), delicten en overlast (beide 61%) en huisvesting (53%). Bij de overige vier leefgebieden is de aanpak hier in 33% tot 41% van de casussen 'in sterke mate op gericht'. Ook hier zien we enkele verschillen met de eerste meting. De aandacht voor huisvesting is *significant* toegenomen bij Top X casussen: plus 17%. Ook is de aanpak bij de tweede meting vaker 'in sterke mate' gericht op overlast (plus 13%) en op psychische/psychiatrische problematiek (plus 10%). Het leefgebied dagbesteding scoort 7% hoger dan bij de eerste meting.

In welk % van de Top X casussen is de *aanpak in sterke mate* hierop gericht?

LEESWIJZER BIJ FIGUREN

We kunnen een beeld krijgen van de overeenstemming tussen aard en ernst van problematiek enerzijds en de focus van de aanpak door dit per leefgebied te vergelijken. We kijken dan (eerste figuur) in hoeveel casussen problematiek op een leefgebied volgens professionals in sterke mate aanwezig is (linker kolom). In de kolom ernaast geven we per leefgebied weer in hoeverre de aanpak er ook in sterke mate op gericht is. Die twee getallen zouden, bij een goede focus, ongeveer gelijk moeten zijn.

Naarmate het verschil groter is (dus meer ernstige problemen, maar een aanpak die er minder op gericht is) wordt de focus minder goed. We laten dit (op de volgende pagina) met verschillen zien voor alle leefgebieden hoe hoger, des te minder adequate focus. Per leefgebied kunnen we uit de hoogte van dit getal aflezen hoe problematiek en aanpak zich tot elkaar verhouden ('focus'). Naarmate het getal groter is neemt de focus af.

Vorig jaar hebben we precies hetzelfde gedaan: de pijltjes geven steeds weer hoe groot de verandering is ten opzichte van de eerste meting.

3

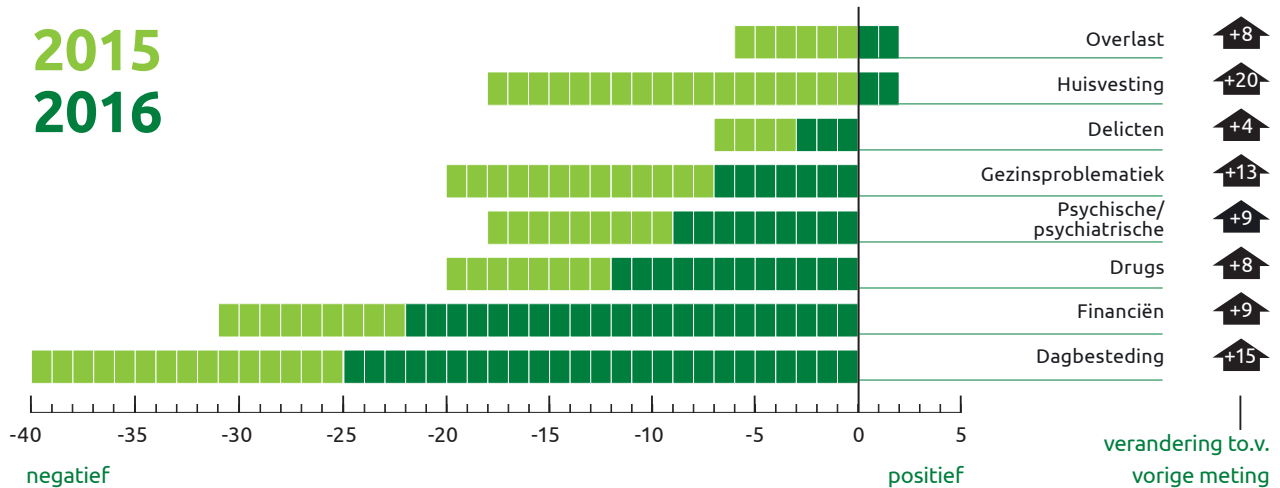
FOCUS VAN DE AANPAK

Onder regie van de procesregisseur maken de partners gezamenlijk afspraken over het bestrijden van de problemen op leefgebieden. Er dient bedacht te worden dat het onmogelijk is om de aanpak steeds tegelijkertijd op alle leefgebieden te richten. Hierin moeten keuzes worden gemaakt. Het is soms nodig om problemen op het ene leefgebied (bijvoorbeeld 'gezinsproblematiek') te bestrijden met een aanpak op juist een ander leefgebied (bijvoorbeeld 'huisvesting'). Kortom: er bestaat geen 1-op-1 relatie tussen het leefgebied waar zich problemen voordoen en het leefgebied waarop de aanpak zich richt.

In de tweede figuur is te zien dat er op enkele leefgebieden een verschil te zien is tussen problematiek en aanpak. Dit verschil is vrij groot voor twee van de acht leefgebieden: dagbesteding (25 procentpunten) en financiën (22 procentpunten). Voor deze leefgebieden geldt dat het gat tussen de problematiek en de aanpak het grootst is. In mindere mate doet dit zich voor op de leefgebieden verslaving (12), psychische/psychiatrische problemen (9) en gezinsproblematiek (7).

Vorig jaar zagen we deze grote verschillen (20+) nog bij 6 van de 8 leefgebieden. In vergelijking met de eerste meting is de focus van de aanpak verbeterd. Er is sprake van significante vooruitgang bij het richten van de aanpak op huisvesting (plus 20%) en op dagbesteding/werk/opleiding (plus 15%). Ook op de overige leefgebieden zijn de scores verbeterd: plus 4 tot plus 13 procentpunten.

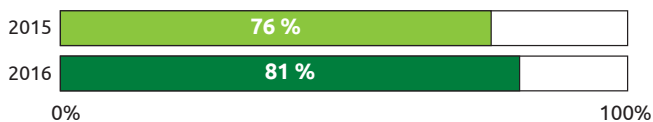
Verskil tussen aanpak en problematiek. Hoe hoger het getal des te beter is de focus van de aanpak.

AFSTEMMEN STRAF- EN ZORGDEEL

Cruciaal in de aanpak door het veiligheidshuis is het feit dat een combinatie wordt gemaakt tussen interventies gericht op straf(dreiging) aan de ene kant en hulp- en zorginterventies aan de andere kant. Rapportcijfers van professionals voor het afstemmen tussen zorg- en strafdeel van de aanpak in Top X casussen zien er als volgt uit:

Hoeveel professionals geven voor het 'afstemmen van straf- en zorgdeel van de aanpak' een cijfer 7.0 of hoger?

Het aantal onvoldoendes was bij de eerste meting nog 11%, en nu 6%. We zien dat in 2017 inmiddels 81% van de professionals hiervoor een cijfer 7.0 of hoger geeft (vorig jaar: 76%).

RESULTATEN AANPAK

Een belangrijk doel van de samenwerking in het veiligheidshuis is om het risico op herhaling (ook wel 'recidive') van criminaliteit of overlast te verminderen. Voor Top X casussen is bij professionals nagevraagd in hoeverre deze of andere resultaten in hun Top X casussen worden bereikt. Dit is gedaan door professionals te vragen enkele stellingen hierover te beoordelen. We zien dat op het vlak van resultaten het oordeel van professionals niet verschilt tussen de eerste en de tweede meting.

- In het algemeen is 86% (vorig jaar: 85%) van de professionals van mening dat in de complexe Top X casussen vooruitgang wordt geboekt.

Met betrekking tot meer concrete resultaten zien we het volgende beeld:

- 46% (vorig jaar: 44%) van de professionals zien dat de aanpak leidt tot gedragsverandering bij de personen waarop ze is gericht;
- 49% (vorig jaar: 47%) ziet een daling van recidive of recidiverisico door de aanpak;
- 68% (vorig jaar: 62%) is van mening dat de aanpak duidelijk leidt tot meer rust in het gezin(ssysteem) of bij de persoon waarop de aanpak is gericht.

MEETINSTRUMENTARIUM

In 2016 zijn tien kernindicatoren gekozen voor de periodieke verantwoording van werkzaamheden. Bureau Alpha heeft een instrumentarium ontwikkeld waarmee de informatie jaarlijks kan worden verzameld. Hiertoe worden vier instrumenten ingezet:

1. Vragenlijst professionals

De professionals die in 6 maanden voor het meetmoment betrokken waren bij screening, triage of bij de aanpak van Top X (en eventueel ook bij andere) casussen ontvangen elk jaar een beknopte digitale vragenlijst via Survey Monkey. Scores op stellingen en rapportcijfers geven een beeld van de indicatoren.

2. Registratietool

Op voorgeschreven wijze worden registratiecijfers jaarlijks uit het systeem GCOS gehaald. Door gestandaardiseerde bewerking in SPSS geven de cijfers een beeld van de ontwikkeling van aantallen behandelde

en aangepakte casussen.

3. Recidivemeter (niet in 2015)

Door op basis van politiegegevens het plegen van delicten vóór en na behandeling in het veiligheidshuis te vergelijken ontstaat een beeld van de effectiviteit van de aanpak. Vanaf peiljaar 2016 is de inzet van dit instrument mogelijk, met de inzet van politie als leverancier van recidivegegevens.

4. Verdiepende casusanalyse

Twee Top X casussen worden geëvalueerd samen met direct betrokken professionals. De bevindingen illustreren wat multicomplexe problematiek is; hoe een aanpak kan verlopen; wat de rol van het veiligheidshuis kan zijn; wat het oplevert; en welke verbeterpunten er zijn.

De instrumenten zijn beschikbaar bij het veiligheidshuis.

TIEN KERNINDICATOREN EN VIER INSTRUMENTEN						
	Nummer	kengetallen (tussen haakjes het aantal verschillende items waarmee dit is gemeten)	registratiesysteem	vragenlijst professionals	analyse complexe casus	recidivemeter
AANTAL CASUSSEN	1-1 1-2 1-3	aantal behandelde casussen 2015 verdeling over 7 gemeenten verdeling selectie versus aanpak				
AANDEEL MULTICOMPLEX	2-1 2-2	aandeel multicomplex ⁸ (niet in 2015) aandeel procesregie vhh ⁹ (niet 2015)				
KWALITEIT ALGEMEEN	3-1	beoordeling kwaliteit (#18)				
KWALITEIT SELECTIE	4-1 4-2	beoordeling screeningsoverleg (#3) beoordeling selectie Top X (#2)				
KWALITEIT FUNCTIE PROCESREGIE	5-1 5-2	beoordeling procesregie (#8)				
KWALITEIT OVERIGE FUNCTIES	6-1 6-2	beoordeling informatieknooppunt (#1) beoordeling advies & consult (#1)				
KWALITEIT SAMENWERKING	7-1	beoordeling samenwerking (#10)				
AARD PROBLEMATIEK TOP X	8-1	problemen op 8 leefgebieden Top X (#8)				
AANPAK TOP X	9-1 9-2	focus van de aanpak Top X (#8) samenhang straf-zorg Top X (#1)				
RESULTATEN AANPAK	10-1 10-2	resultaten Top X (#4) ¹⁰ recidivemeter casussen veiligheidshuis				

r = rapportcijfer s = stelling		nummer
screening: informatievoorziening (r) screening: voorbereiding (r) screening: actieve participatie (r)	screening zorgt voor vroegsignalering (s) screening: afgesproken acties zijn helder (s) screening: alle partijen dragen casussen aan (s)	4-1 3-1
top x: afwegingsproces selectie (r)	top x: toepassing criteria (r)	4-2 3-1
procesregisseurs: toegevoegde waarde regie (r) procesregisseurs: tijdig afschalen top x (r) casusregisseur altijd up-to-date geïnformeerd (s) procesregisseur zorgt voor helder doel (s)	procesregisseurs: professionaliteit (r) altijd helder wie het voortouw heeft (s) aanpak is voldoende systeemgericht (s) procesregisseur spreekt partners pro-actief aan (s)	5-1 5-2 3-1
functie: informatieknooppunt (r)	functie: consult en advies (r)	6-1 6-2 3-1
samenwerking: evaluatie en reflectie (r) samenwerking: voorbereiding casuoverleg door partners (r) samenwerking: gedeelde visie op problematiek (r) alle benodigde partners steeds op juiste moment aan tafel (s)	samenwerking: out of the box denken (r) samenwerking: nakomen gemaakte afspraken (r) samenwerking: meewerken partners (r) samenwerking: meewerken gemeentelijke afdelingen (r) partijen staan open voor kritische bevraging (s) er wordt voldoende informatie gedeeld (s)	3-1 7-1
resultaten: aanpak leidt tot meer rust persoon/gezin (s) resultaten: door samenwerking wordt voortuitgang geboekt in complexe casussen (s)	resultaten: aanpak leidt tot gedragsverandering (s) resultaten: aanpak leidt tot afname recidive(risico) (s)	10-1
straf versus zorg: afstemming in de aanpak (r)		9-2 7-1

score in % 'problemen komen in sterke mate voor'	score: aantal procentpunten verschil tussen 'komt in sterke mate voor' versus 'aanpak in sterke mate op gericht'
leefgebied: huisvesting leefgebied: dagbesteding/ werk/ opleiding leefgebied: financiën leefgebied: psychische/ psychiatrische problematiek leefgebied: gezinsproblematiek leefgebied: verslaving/ drugs leefgebied: delicten/ criminaliteit leefgebied: overlast	leefgebied: huisvesting leefgebied: dagbesteding/ werk/ opleiding leefgebied: financiën leefgebied: psychische/ psychiatrische problematiek leefgebied: gezinsproblematiek leefgebied: verslaving/ drugs leefgebied: delicten/ criminaliteit leefgebied: overlast

- ⁸ Alleen bij alle Top X systematisch aan criteria 'multicomplex' getoetst; overige casussen nog niet ingevoerd. Dit aspect wordt nog niet geregistreerd. Daarom is gekozen problemen op 7 leefgebieden te beschrijven als vervangende indicator (alleen m.b.t. Top X casussen).
- ⁹ Wordt niet geregistreerd. In de praktijk varieert de wijze waarop regie wordt gevoerd zowel tussen casussen als gedurende het verloop van de aanpak. De term 'procesregie' kan niet als eenduidig begrip beschouwd worden. In alle Top X casussen en in een deel van de overige casussen ligt procesregie in principe bij het veiligheidshuis. Factsheet 4 laat de weerbarstige praktijk in 2015 zien.
- ¹⁰ Heeft dus alleen betrekking op aanpak van casussen waar is vastgesteld dat sprake is van 'multicomplexe problematiek' (Top X).

COLOFON

Auteur

Collin E. Hoogeveen, Bureau Alpha
www.bureaualpha.nl

*Het verantwoordingsinstrumentarium is ontwikkeld in
opdracht van: Stuurgroep Veiligheidshuis Midden-Limburg*

Fotografie & grafische vormgeving

Mrs. Bright, 's-Hertogenbosch
www.mrsbright.nl

© Bureau Alpha, 's-Hertogenbosch

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige
wijze, zonder voorafgaande toestemming van Bureau Alpha.

